

Datum
23 maj 2024

Diarienummer
Å 2024-768

Remissvar – Rätt frågor på regeringens bord KN2024/00755

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden - den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken - som är ömsesidigt förstärkande. Ett viktigt fokus i myndighetens uppdrag inom förenklingsområdet är att bidra till rimliga tillståndsprocesser samt enkla och förutsägbara regler, som företagen kan förstå och tillämpa, vilket är avgörande för konkurrenskraften.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

- Tillväxtverket ser positivt på att betänkandets del 1 förväntas leda till kortare handläggningstider och mer tillgänglig rättspraxis på förslagna områden. Tillväxtverket anser dock att det är viktigt att företagens kostnader för tillstånd ska minska i stället för att öka och anser därför att möjligheterna att kompensera för företagens kostnader bör utredas.
- Tillväxtverket stödjer betänkandets förslag i del 3, där de tre delförslagen om att i svensk lag genomföra de undantag från miljökonsekvensbeskrivning som det ges utrymme för i MKB-direktivets artikel 1.3 och 2.4. Detta för att kraven på svenska företag inte ska vara mer långtgående än vad EU-direktivet föreskriver.
- Gemensamt för förslagen i del 1 och 3 är att nationell planering på land skulle skapa värdefull vägledning för domstolar när de ska börja pröva ärenden som tidigare prövats av regeringen. Det skulle också skapa bättre förutsägbarhet för de verksamheter som söker tillstånden.

Kortare handläggningstider och ökad förutsägbarhet

Att handläggningstiderna bedöms bli väsentligt kortare genom förslaget ser Tillväxtverket som positivt för företagens konkurrenskraft. I Tillväxtverkets enkätundersökning "Företagens villkor och verklighet" 2023 framgår det att företagen anser att långa handläggningstider hos myndigheter är ett stort tillväxthinder – 21

procent av företagen upplever att långa handläggningstider är ett stort problem. Oförutsägbara och långa tillståndsprocesser försvårar företagets planering. Om överklagan skulle ske i domstol i enlighet med förslaget är en effekt att rättspraxis i den här typen av fall skulle bli mer tillgänglig. Det skulle i sin tur leda till större förutsägbarhet kring vilket utslag framtida domar kunnat få om liknande fall. Tillväxtverket välkomnar sådan utveckling då förutsägbarhet är en förutsättning för gott näringslivsklimat.

Risk för ökande processkostnader för företag

Att företags processkostnader uppskattas bli högre till följd av förslaget ser Tillväxtverket som oroväckande. I utredningen framgår det att det precis som nu inte kommer tas ut avgifter för att överklaga enligt förslaget, men att företags benägenhet att anlita juridiskt ombud kan komma att öka om ett överklagande sker i domstol snarare än till regeringen. Även om det är upp till företaget att välja att anlita ett juridiskt ombud så finns det risk att speciellt små och medelstora företag upplever att det är nödvändigt för att ha en chans att vinna målet, om företaget inte har speciell kompetens inom rätts- eller miljöfrågor. Vilka möjligheter som finns för att undvika eller kompensera sådan utveckling bör utredas vidare. Medel för att undvika ökande processkostnader för företagen hade till exempel kunnat vara regelförenklningar, tydlig information om hur reglerna ska tolkas och tillgång till god service från myndigheterna.

Undvika mer långtgående regler än EU kräver

Att det inom ramen för MKB-direktivet (miljökonsekvensbeskrivning) ges möjlighet att i vissa fall göra undantag från miljökonsekvensbeskrivningar gör att andra medlemsstater kan genomföra och åberopa dessa undantag. Om Sverige väljer att inte genomföra dessa möjligheter till undantag innebär det att de regler som EU genom sitt direktiv föreskriver blir mer långtgående i Sverige än i andra medlemsstater, vilket går emot Tillväxtverkets allmänna hållning om att överskridanden av miniminivån av EU-krav bör motiveras.

Tillväxtverket ställer sig dock bakom Kammarkollegiet i sin betoning av vikten av att undantagen ska tillämpas i linje med kommissionens vägledning för att undvika risken att artiklarna utvidgas till bredare användningsområden än de är avsedda för.

Nationell och regional planering vägleder och underlättar tillståndsgivning

Utifrån utredningens olika delar är det viktigt att visa på de olika förutsättningarna för tillståndsgivning som finns i havet och på land. I havet, inom Sveriges ekonomiska zon, finns en nationell havsplanering som stöd för inriktning och avvägning. Politisk vägledning finns för både sökanden, tillståndsprocessen och för domstolen. Motsvarande förutsättningar saknas på land.

Riksintressen är sektorsanspråk som ska skyddas mot skada och har inte som syfte att vara en statlig planering. Tillväxtverket ser ett behov av att införa nationell och regional planering i hela landet, på landområden på samma sätt som för havsområden, för att kunna ge vägledning i hantering av riksintressen utifrån lagens intention, vilket blir än viktigare när fler ärenden ska hanteras i olika domstolar istället för hos regeringen. Detta för att undvika att en utveckling kring tillståndsgivning som mer handlar om vad som är och inte är lagligt framför god samhällsplanering utifrån en politisk inriktning. God samhällsplanering skapar förutsättningar för effektiv tillståndsgivning, tydlighet för näringslivet och hållbar regional utveckling. I

utredningen och framför allt konsekvensanalysen saknar vi regionerna som aktör utifrån det regionala utvecklingsansvaret och som aktör kopplat till regional fysisk planering.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Anna Johansson. Felicia Eklund har varit föredragande. Enhetschef Åsa Talamo och Johanna Stenberg har deltagit.

Anna Johansson

Felicia Eklund